

Таблиця 3 - Вікова мінливість показників м'ясної продуктивності, $C_v\%$

Показники	Вік, міс.		
	4	7	9
Жива маса перед забоєм	7,2	7,4	5,0
Маса охолодженої тушки	7,4	10,8	1,7
Маса внутрішнього жиру	42,1	23,8	26,6
Забійна маса	6,4	10,1	1,5
Забійний вихід	3,7	3,7	4,4
Вихід м'яса	3,5	2,3	3,3
Вихід кісток	13,5	4,5	1,5
Площа м'язового вічка	8,0	15,3	4,2

Результати досліджень свідчать, що рівень мінливості основних ознак м'ясної продуктивності коливалися в межах 1,7...42,1%. Найбільшу мінливість встановлено за масою внутрішнього жиру - 23,8...42,1%.

Висновок. Отже, основні селекційні ознаки характеризувалися достатніми величинами мінливості, що дає змогу ефективно вести селекційно-племінну роботу у досліджуваній популяції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Міхельсон Л.П. Показники природної резистентності каракульських ягнят: Зб. наук. пр. Вінницького державного аграрного університету. – Вінниця. – 2002. – Вип.11. – С.108-111.
2. Китаєва А.П. Технологічні властивості шкурок чорних каракульських ягнят, одержаних від вівцематок різних конституціональних типів // аграрний вісник Причорномор'я. – Одеса. – 2004. – Вип. 23. – С. 85-89.
3. Китаєва А.П., Міхельсон Л.П. Ріст та розвиток каракульських ярок, одержаних від вівцематок різних типів конституції // Вісник Сумського нац. університету. – Суми. – 2002. – Вип. 6. – 391-394.
4. Мутаев М.М. Методические рекомендации по эффективной системе организации производства продукции овцеводства на малых фермах. – Дубровицы. – 2001.

УДК 636.39/03.082.265

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧИСТОПОРОДНИХ І ПОМІСНИХ БАРАНЧИКІВ

*Вовченко Б.О. - професор,
Шитець А.В. - магістрант, Херсонський ДАУ*

Постановка проблеми. Показники м'ясної продуктивності для м'ясововнових порід овець є одними із селекційних ознак поряд з показниками вовнової продуктивності, а для м'ясних порід - головними селекційними ознаками.

Дослідженнями ряду авторів доведено, що м'ясна продуктивність овець та ефективність виробництва баранини залежить від породності, напряду продуктивності овець, віку, статі, умов годівлі і утримання. З'ясовано, що найважливішим фактором, який обумовлює м'ясну продуктивність овець, є породність. Так, наприклад, баранину одержують при розведенні всіх порід овець, але кращими показниками м'ясної продуктивності та смаковими якостями м'яса характеризуються скороспілі м'ясні і м'ясо-вовнові породи овець.

Віці таких порід відрізняються інтенсивним розвитком м'язової і жирової тканин у молодому віці, тобто м'ясною скороспілістю. Важливе економічне значення скороспілих овець полягає у тому, що при повноцінній годівлі вони найбільш ефективно оплачують корм приростом живої маси і за менш короткий строк досягають забійних кондицій. Тому одним із перспективних і ефективних методів подальшого підвищення м'ясної продуктивності овець із спадково обумовленою здатністю до інтенсивного росту вважається схрещування за участю баранів скороспілих м'ясних і м'ясо-вовнових порід.

Стан вивчення проблеми. Розведення помісей, одержаних при схрещуванні маток вітчизняних порід з м'ясними баранами зарубіжної селекції, як правило, забезпечує високий вихід м'ясної продукції, що може значно підвищити прибутковість галузі, наприклад, помісні баранчики прекос х тексель мали більшу передзабійну масу, ніж чистопородні прекоси на 20,3 %, забійну масу - на 38,6 %, забійний вихід - на 7,2 % і коефіцієнт м'ясності на 57,7 % (4,1 проти 2,6). При схрещуванні маток породи прекос з баранами породи тексель і полл-дорсет найбільший забійний вихід - 46,3 % був у напівкровного за текселями молодняка у 8,5-місячному віці.

У помісей асканійських кросбредів, асканійської тонкорунної і цигайської порід, вирощених у сприятливих кормових умовах, покращилися м'ясні якості: забійний вихід підвищився на 5,3 %, м'ясність туш збільшилася на 0,75 — 1,1 %, витрати корму на 1 кг приросту зменшилися на 32,6 - 36,0 %, значно покращилися смакові якості м'яса. При схрещуванні цигайських маток із еділбаївськими баранами у помісей підвищився забійний вихід і вміст м'яса у тушах.

Отже, м'ясна продуктивність овець обумовлена спадковістю, про вплив якої на м'ясні якості овець свідчать відмінності між породами за скороспілістю, масою туші при забої, її сортовим складом, хімічним складом м'яса, його смаковими характеристиками.

Завдання і методика досліджень. М'ясна продуктивність овець визначається багатьма показниками, основними з яких є передзабійна маса, маса туші, забійна маса, забійний вихід, співвідношення у туші м'яса, жиру і кісток, сортовий і морфологічний склад туші, хімічний склад та енергетична цінність м'яса.

З метою оцінки м'ясних якостей помісних овець, одержаних при схрещуванні маток асканійської тонкорунної породи з кросбредними асканійськими баранами.

Результати досліджень. За рахунок нерівномірного росту тканин на різних частинах тіла тварини протягом постнатального періоду розвитку проходять зміни морфологічного і гатункового складу туш.

З метою повної, об'єктивної оцінки м'ясних якостей забійних тварин необхідно встановити співвідношення різних гатунків м'яса в туші, різних відру-

бів, які залежать від генетичних і паратипових факторів. У наших дослідженнях за результатами розрубу туш баранців дослідної і контрольної груп виявилось таке співвідношення різних гатунків м'яса (табл. 1).

Таблиця 1 – Гатунковий склад туші, n=3

Показник	Група	Вік, міс.			
		4		8	
		кг	%	кг	%
Маса туші	А С х А С	9,62±0,24	100	12,61±0,42	100
	А К х А С	12,87±0,33**	100	17,59±0,35**	100
М'ясо, гатунки: 1	А С х А С	8,69±0,23	90,33	11,54±0,44	91,51
	А К х А С	11,70±0,27**	90,91	16,32±0,24**	92,78
2	А С х А С	0,93±0,05	9,67	1,07±0,08	8,49
	А К х А С	1,17±0,08	9,09	1,27±0,11	7,22

Згідно з ГОСТом 7596-81 передбачений розруб туш ягнят на два гатунки. Нашими дослідженнями встановлено, що в тушах молодих ягнят 4- і 8- місячного віку відмічаються деякі відмінності по кількості м'яса першого гатунку. Перевага за цим показником в абсолютних величинах за помісями і складає 0,6-1,3 %.

За кількістю м'яса другого гатунку відмічена перевага за чистопородним молодняком.

Більш повноцінною по харчовій цінності є баранина отримана від баранців 12-місячного віку. Тому гатунковий склад туш тварин дослідних груп цього віку ми вивчали по ГОСТу 7595-75, де передбачається розподіл відрубів на три гатунки (табл. 2).

Таблиця 2 – Гатунковий склад туш 12 – місячних баранців, n=3

Показник	Група	Маса	
		кг	%
Маса туші	А С х А С	20,37±0,44	100
	А К х А С	26,08±0,63**	100
М'ясо, гатунки: 1	А С х А С	16,07±0,25	78,89
	А К х А С	21,67±0,35***	83,09
2	А С х А С	2,65±0,13	13,01
	А К х А С	2,72±0,26	10,43
3	А С х А С	1,65±0,08	8,10
	А К х А С	1,69±0,10	6,48

Аналізуючи дані забою, ми відмітили перевагу помісного молодняка у порівнянні з чистопородним дніпропетровського типу по масі туші на 28,03 %. За гатунковим складом також спостерігаються відмінності, де кількість м'яса першого і другого Гатунків у помісній складає 93,52 % проти 91,90 % у чистопородного молодняка.

Більш повну характеристику м'ясних якостей овець при забої забезпечує вивчення морфологічного складу туш, оскільки величина коефіцієнта м'ясності і площа «м'язового вічка» впливає на харчову цінність баранини. Показники м'ясності у різних порід овець неоднакові і залежать від статі, віку, вгодованості, рівня їх годівлі.

З метою проведення морфологічних досліджень і встановлення відмінностей за цим показником у всіх дослідних груп овець нами проводився розруб туш і повна їх обвалка. Результати морфологічного аналізу представлені в таблиці 3.

Таблиця 3 – Морфологічний склад туші, n=3

Показник	Вік, міс.					
	4		8		12	
	АС х АС	АК х АС	АС х АС	АК х АС	АС х АС	АК х АС
Маса охололої туші, кг	9,62± 0,24	12,87± 0,33**	12,61± 0,42	17,59± 0,35**	20,37± 0,44	26,08± 0,63**
Склад в туші: м'яса, кг	7,31± 0,21	10,09± 0,25**	9,88± 0,42	14,13± 0,27**	16,42± 0,34	21,61± 0,58**
%	75,99	78,40	78,35	80,33	80,61	82,86
кісток, кг	2,31± 0,06	2,78 ± 0,08*	2,73 ± 0,12	3,46 ± 0,09*	3,95 ± 0,24	4,47 ± 0,10
%	24,01	21,60	21,65	19,67	19,39	17,14
Коефіцієнт м'ясності, %	3,16	3,63	3,62	4,08	4,16	4,83

Аналізуючи морфологічні дані, ми відмітили, що в абсолютних величинах у помісних баранців м'якоті в туші було більше, ніж у чистопородних в 4-місячному віці на 2,78 кг, в 8-місячному - на 4,25 кг, а в 12-місячному - на 5,19 кг.

Перевага помісей по олібсу порівняно з чистопородними однолітками також проявилась за показником співвідношення м'яса і кісток в туші, який виражається показником коефіцієнта м'ясності. Перевага складає від 14,9 % у віці 4 місяців до 16,1 % - в 12 місяців.

За виходом м'якоті на 1 кг передзабійної маси також спостерігаються відмінності на користь помісних баранців. Цей показник у помісних баранців в 4-місячному віці складав 316,90 г, 6 - 354,58 і 12 - 383,70 г, а у чистопородних асканійських - відповідно 294,05; 313,85; 347,51 г.

Висновок. Таким чином, приріст туші у помісних ягнят від баранів асканійських кросбредів проходить більш інтенсивно. Тому вихід туші у них завжди вище, ніж у чистопородних одноліток. Збільшення маси туші проходить через інтенсивний приріст найбільш цінної в харчовому відношенні мускулатури і відкладень жиру. У подальшому показник коефіцієнта м'ясності у помісей вище, ніж у чистопородних одноліток, що вказує на їх більш виражену м'ясність і скоростиглість.